

ความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว: ปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์

Green Logistics Practice Capability: Antecedents and Consequences

กัจกรณ นิลอรุณ^{1*}, วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์²

Kardpakorn Ninaroon^{1*}, Viroj Jadesadalug²

สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1*}, คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร²

Office of the President, Suansunandha Rajabhat University^{1*}

Faculty of Management Science, Silpakorn University²

kardpakorn.n@gmail.com^{1*}, jadesadalug_v@su.ac.th²

ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author)^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากรอบแนวคิดปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว เนื่องจากปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมกลายเป็นประเด็นสำคัญที่หลายหน่วยงานให้ความสำคัญ โดยการตอบสนองต่อกฎระเบียบสีเขียว การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสีเขียว และการติดตามแนวโน้มสีเขียว เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว ซึ่งมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กรเป็นตัวแปรแทรก ในส่วนผลลัพธ์ที่มีผลมาจากความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว ได้แก่ ประสิทธิภาพด้านสังคม ประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจ และประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม กรอบแนวคิดดังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กร ทั้งในส่วนการนำนวัตกรรมเกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียวมาปรับใช้และการแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อองค์กร เพื่อให้การดำเนินการด้านนวัตกรรมขององค์กรสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดความยั่งยืนของบริษัทในระยะยาว

คำสำคัญ: ความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว, ทฤษฎีสถาบัน, แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน, ทฤษฎีมุมมองตามฐานทรัพยากร

Abstract

This research aims to develop a conceptual framework of causal factors and outcomes of green logistics practice capability. Environmental issues have become a critical concern for many organizations. The response to green regulations, adaptation to green ethics and green Trend Tracking are identified as causal factors for green logistics practice capability, with the manage resources within the organization capability serving as a mediating variable. The outcomes resulting from green logistics practice capability include social efficiency, economic efficiency and environmental efficiency. This conceptual framework can be applied to organizational strategy formulation, particularly in integrating green logistics innovations and responding to stakeholders' expectations. This ensures that an organization's innovation efforts are conducted effectively, leading to long-term sustainability for the company.

Keywords: Green logistics practice capability, Institutional theory, Sustainable development, Resource-based view

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมโลกในปัจจุบันได้รับความสนใจอย่างมากจากสังคมโลก ภาวะโลกร้อน การลดลงของทรัพยากรธรรมชาติ และมลพิษทางสิ่งแวดล้อมเป็นประเด็นที่ถูกพูดถึงอย่างกว้างขวาง ไม่เพียงแต่ในระดับประเทศ แต่ยังรวมถึงระดับโลกด้วย (Islam et al., 2020; Küçük et al., 2021) ซึ่งภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมต่างๆ มีส่วนสำคัญในการก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกระบวนการโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้า การจัดการคลังสินค้า และการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Islam et al., 2020) การลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมเหล่านี้จึงกลายเป็นความจำเป็นที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้อีกต่อไป

แนวคิดโลจิสติกส์สีเขียว จึงเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจเพิ่มมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรง เน้นไปที่การลดการใช้พลังงาน ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และนำของเสียกลับมาใช้ใหม่ (Navavongsathian et al., 2020; Aloui et al., 2022) ซึ่งองค์กรต่างๆ ล้วนต้องมีการปรับตัว หากต้องการให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ โดยการปรับตัวนั้น อาจมีได้ทั้งในส่วนที่มีการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง หรือปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อกฎระบบต่างๆ รวมไปถึงปรับตัวเพื่อสร้างความประทับใจแก่ลูกค้าขององค์กรด้วย (Struckell et al., 2022; Barros & Ferreira, 2023; Kshetri, 2024) โดยงานวิจัยในด้านโลจิสติกส์สีเขียวก่อนหน้านี้ มักเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นหาวิธีการและกลยุทธ์ในการปรับปรุงกระบวนการโลจิสติกส์เป็นหลัก หากแต่ยังไม่ได้มีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการนำโลจิสติกส์สีเขียวมาใช้และผลลัพธ์ที่ตามมาเท่าที่ควร

บทความนี้จึงมีจุดมุ่งหมายในการเสนอกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว โดยสังเคราะห์จากการทบทวนวรรณกรรมจากแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ อันประกอบด้วยทฤษฎีสถาบัน ซึ่งกล่าวถึงลักษณะแรงกดดันที่ส่งผลให้องค์กรเกิดการปรับตัวเพื่อสร้างความชอบธรรมในการดำเนินงานทางธุรกิจ (Fauzi & Sheng, 2022; Abobakr et al., 2023; Saeudy & Hussainey, 2024) แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งกล่าวถึงผลลัพธ์ของการนำนวัตกรรมมาปรับใช้ในองค์กรโดยสามารถปรับปรุงประสิทธิภาพในปัจจุบันโดยไม่ส่งผลเสียต่ออนาคตของการดำเนินงาน (Giuliodori et al., 2023; Farrukh & Sajjad, 2024) และทฤษฎีมุมมองตามฐานทรัพยากร ซึ่งกล่าวถึงความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรภายในองค์กรเพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้มีความสามารถในการแข่งขันในตลาดที่สูงที่สุด (Liu et al., 2022; Huang et al., 2023; Malhotra et al., 2024; Moderno et al., 2024) โดยนำแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวมาทำการสังเคราะห์เพื่ออธิบายถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงสาเหตุและตัวแปรเชิงผลลัพธ์

ของความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวในองค์กรได้ อันจะนำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาเชิงประจักษ์ในอนาคตต่อไปได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารอบแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่สามารถพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ใช้อธิบายความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว โดยประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีดังต่อไปนี้

ทฤษฎีสถาบัน (Institutional theory)

ทฤษฎีสถาบัน คือทฤษฎีที่อธิบายถึงบริบทของการที่สถาบันภายนอกมีส่วนต่อการกำหนดโครงสร้าง นโยบาย และแนวปฏิบัติของบริษัท ส่งผลให้บริษัทพยายามสร้างสอดคล้องระหว่างค่านิยมทางสังคมกับกิจกรรมของพวกเขา ตามบรรทัดฐานของพฤติกรรมที่ยอมรับได้ภายในสังคม เพื่อให้บริษัทเกิดความชอบธรรมและสามารถอยู่รอดได้ในการแข่งขันขั้นทางธุรกิจ (Fauzi & Sheng, 2022; Struckell et al., 2022; Abobakr et al., 2023; Aksom, 2023; Barros & Ferreira, 2023; Kushins & Quispe-Agnoli, 2023; Aschauer & Quick, 2024; Kshetri, 2024; Yin et al., 2024) ทฤษฎีสถาบันยังกล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับแหล่งที่มาของแรงกดดันต่อสถาบัน โดยมีแหล่งที่มาจากหลากหลายแห่ง (Yin et al., 2024) จากแหล่งที่มาเหล่านี้ แรงกดดันของสถาบันภายนอกจึงสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) แรงกดดันเชิงบีบบังคับ หมายถึง แรงกดดันจากรัฐบาลหรือสถาบันทางการเมืองอื่นๆ เป็นการบังคับให้บริษัทดำเนินการแก้ไขนโยบายหรือโครงสร้างองค์กร 2) แรงกดดันเชิงบรรทัดฐาน หมายถึง ค่านิยม บรรทัดฐาน ความคาดหวัง บทบาทหน้าที่ สิทธิหรือความรับผิดชอบ ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานของบริษัทผ่านกระบวนการทางสังคม เพื่อกระตุ้นให้บริษัทดำเนินการปรับปรุงเพื่อเพิ่มความชอบธรรมของพวกเขา และ 3) แรงกดดันเชิงลอกเลียนแบบ หมายถึง การเลียนแบบเพื่อนร่วมงานในระดับต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานของบริษัทเกิดความปลอดภัย ลดความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่แน่นอนต่างๆ (Do et al., 2022; Struckell et al., 2022; Abobakr et al., 2023; Forster et al., 2024; Saeudy & Hussainey, 2024; Yin et al., 2024) บริษัทอาจตอบสนองต่อแรงกดดันเหล่านี้ไม่เพียงแต่เป็นทางข้อกำหนดทางเทคนิคของกิจกรรมเฉพาะของบริษัท แต่ยังรวมถึงตอบสนองออกมาในรูปแบบของความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กฎและบรรทัดฐานของบริษัทด้วย (Khasawneh & Elrehail, 2022; Yin et al., 2024)

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีสถาบัน ซึ่งให้เห็นว่าแรงกดดันจากสถาบันเป็นตัวกระตุ้นให้องค์กรนำนวัตกรรมด้านต่างๆ มาริเริ่มใช้งานภายในบริษัท ทั้งในส่วนการวางตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ การเปลี่ยนแปลงสินค้าและบริการ หรือการปรับกระบวนการให้เป็นดิจิทัล (Xing et al., 2024) รวมไปถึงส่งผลให้บริษัทริเริ่มนำนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อมมาปรับใช้ในการดำเนินงานด้วย (Huang & Huang, 2024) ซึ่งบริษัทต่างๆ มีความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับตัวเพื่อเพิ่มความชอบธรรมในการดำเนินธุรกิจและเพิ่มโอกาสในการอยู่รอด ท่ามกลางการแข่งขันทางธุรกิจที่มีความรุนแรงในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎีสถาบันมาเป็นพื้นฐานทฤษฎีในการอธิบายถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยเชิงสาเหตุ คือ การตอบสนองต่อกฎระเบียบสีเขียว การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสีเขียว และการติดตามแนวโน้มสีเขียว กับความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable development)

แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือ กระบวนการที่พยายามพัฒนาประสิทธิภาพในปัจจุบันไว้ โดยไม่ทำให้ประสิทธิภาพในอนาคตลดน้อยลง (Giuliodori et al., 2023; Mbaidin et al., 2023; Ahmed & Anifowose, 2024;

Chapungu & Nhamo, 2024; Farrukh & Sajjad, 2024) ระบุเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาอย่างยั่งยืน 17 ข้อ ครอบคลุมมิติหลัก 3 ด้าน ได้แก่ มิติด้านสังคม มิติด้านเศรษฐกิจ และมิติด้านสิ่งแวดล้อม (Stawicka, 2023; Ahmed & Anifowose, 2024; Chapungu & Nhamo, 2024; Galeazzo et al., 2024; Kapoor, 2024; Luhtala et al., 2024; Nahar, 2024) เป้าหมายพื้นฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในมิติด้านสังคม ระบุว่า การดำเนินการจะต้องสามารถรองรับ ประกันการยังชีพขั้นต่ำ (การสิ้นสุดของความหิวโหย ความทุกข์ยากและความยากจน) คุ้มครองสุขภาพ การพัฒนาทางจิต วิญญาณของมนุษย์ (วัฒนธรรม) ความปลอดภัยและการศึกษา เป้าหมายพื้นฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในมิติด้าน เศรษฐกิจ ระบุว่า การดำเนินธุรกิจจะต้องดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการวัสดุพื้นฐานของมนุษยชาติโดยใช้เทคนิค และเทคโนโลยีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ในส่วนเป้าหมายพื้นฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืนในมิติด้านสิ่งแวดล้อม ระบุว่า การดำเนินงานของธุรกิจจะต้องส่งผลในการหยุดความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมและกำจัดภัยคุกคามทางธรรมชาติ ใช้ ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Stawicka, 2023) โดยการพัฒนาอย่างยั่งยืนจะต้อง ดำเนินการด้วยการพัฒนาด้านทั้ง 3 ด้าน ควบคู่กันไป (Azmat et al., 2023; Giuliadori et al., 2023; Mbaidin et al., 2023) หากบริษัทกำลังเริ่มต้นหรือ วางแผนที่จะเริ่มดำเนินการตามหลักการของการพัฒนาอย่างยั่งยืน จะต้องดำเนินการโดยการริเริ่มเปลี่ยนวิถีคิดเกี่ยวกับ ธุรกิจและนวัตกรรมโดยพื้นฐานขององค์กร (Stawicka, 2023)

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ชี้ให้เห็นว่าบริษัทต่างๆ มักใช้นวัตกรรมเป็นตัว ขับเคลื่อนหลักในการพัฒนา สำหรับพิชิตความท้าทาย ตามเป้าหมายของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Azmat et al., 2023) ใน บางพื้นที่ที่มีการใช้พลังงานทดแทนที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีการควบคุมปริมาณคาร์บอนที่ปล่อยออกสู่ชั้น บรรยากาศ (Afeef et al., 2024; Dradra, 2024; Farrukh & Sajjad, 2024; Opazo-Basáez et al., 2024) ซึ่งการ พัฒนาอย่างยั่งยืนจะสัมฤทธิ์ผลได้ ล้วนเป็นผลมาจากการความสามารถในการนำนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมมา ปรับใช้ในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตรงถึงประสิทธิภาพในด้านต่างๆ ในอนาคตอย่างยั่งยืน โดยไม่ ส่งผลเสียต่อคุณภาพในการดำเนินงานในปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาเป็นพื้นฐานทฤษฎีในการ อธิบายถึงปัจจัยเชิงผลลัพธ์ คือ ความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว กับประสิทธิภาพด้านสังคม ประสิทธิภาพ ด้านเศรษฐกิจ และประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม

ทฤษฎีมุมมองตามฐานทรัพยากร (Resource-based view)

ทฤษฎีมุมมองตามฐานทรัพยากร คือทฤษฎีที่อธิบายถึงความสามารถในการปรับใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ในกระบวนการดำเนินการทางธุรกิจ (Liu et al., 2022; Huang et al., 2023; Kero & Bogale, 2023; Kruesi & Bazelmans, 2023; Moderno et al., 2024; Razzaque et al., 2024) เพื่อพัฒนาเป็นความได้เปรียบในการแข่งขัน ลด ของเสียและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรอย่างสูงสุด (Chedrawi & Atallah, 2022; Estensoro et al., 2022; Fakhreddin & Foroudi, 2022; Kero & Bogale, 2023; Ren et al., 2023; Hussein & Song, 2024; Madhala & Helander, 2024; Malhotra et al., 2024; Moderno et al., 2024) หากทรัพยากรของบริษัทสามารถกำหนดได้ว่า มีความสำคัญ ไม่ซ้ำใคร เลียนแบบไม่ได้และไม่สามารถทดแทนได้ ทรัพยากรเหล่านั้นสามารถจัดประเภทเป็นข้อได้เปรียบใน การแข่งขันสำหรับธุรกิจได้ (Chedrawi & Atallah, 2022; Fakhreddin & Foroudi, 2022; Manzoor et al., 2022; Kamboj & Rana, 2023; Kruesi & Bazelmans, 2023; Madhala & Helander, 2024; Malhotra et al., 2024; Wang et al., 2024) ซึ่งทรัพยากรในที่นี้ สามารถเป็นได้ทั้งส่วนที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน (Fakhreddin & Foroudi, 2022; Liu et al., 2022; Hussein & Song, 2024; Madhala & Helander, 2024; Malhotra et al., 2024) ในส่วนรายละเอียดของ ทฤษฎีมุมมองตามฐานทรัพยากรไม่เพียงแต่ระบุถึงทรัพยากรและความสามารถเฉพาะของบริษัทนั้นๆ แต่ยังสำรวจไปถึง ความสามารถในการทำงานภายใต้ข้อจำกัดด้านทรัพยากรด้วย (Ren et al., 2023) โดยความสามารถของบริษัทเป็นผลมา

จากการบูรณาการความรู้ของทีม พัฒนากิจกรรมของบริษัท รวมถึงการประสานทรัพยากรที่มีความซับซ้อน เพื่อให้องค์กรมีความสามารถในการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น (Moderno et al., 2024)

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีมุมมองตามฐานทรัพยากร ชี้ให้เห็นว่าบริษัทมักมีการใช้ทฤษฎีมุมมองตามฐานทรัพยากรเพื่อเชื่อมโยงทักษะที่เป็นนวัตกรรมของบริษัท นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ (Wang et al., 2024) รวมถึงนำทฤษฎีมุมมองตามฐานทรัพยากรมาใช้พัฒนากลยุทธ์การจัดการห่วงโซ่อุปทานของบริษัท เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัท (Manzoor et al., 2022; Kamboj & Rana, 2023) ซึ่งจะส่งผลให้บริษัทมีความสามารถในการพัฒนาด้านนวัตกรรมในการดำเนินการของบริษัทเพิ่มมากขึ้น หากบริษัทมีความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรของบริษัทในระดับสูง ผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎีมุมมองตามฐานทรัพยากรมาเป็นพื้นฐานทฤษฎีในการอธิบายถึงความสามารถเชิงตัวแปรปรับของความสามารถในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กร ซึ่งมีอิทธิพลต่อระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุ คือ การตอบสนองต่อภาวะเปราะบางสีเขียว การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสีเขียว และการติดตามแนวโน้มสีเขียว กับความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

จากการสังเคราะห์แนวและทฤษฎีพื้นฐานดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งสามารถอธิบายถึงปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

ความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว คือ ความสามารถขององค์กรในการดำเนินการโลจิสติกส์ที่คำนึงถึงความยั่งยืนและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยใช้ทรัพยากรภายในองค์กรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Kruesi & Bazelmans, 2023; Moderno et al., 2024; Razzaque et al., 2024) รวบรวมองค์ความรู้ ทัศนคติ และความมุ่งมั่นในการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์กรเข้าด้วยกัน ทำให้องค์กรสามารถดำเนินการในลักษณะที่สอดคล้องกับค่านิยมและเป้าหมายด้านความยั่งยืนที่ตั้งไว้ได้ ทั้งนี้ ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่ในองค์กร ทั้งในส่วนที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน (Hussein & Song, 2024; Madhala & Helander, 2024; Malhotra et al., 2024) ล้วนมีบทบาทสำคัญในการสร้างและรักษาความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันได้ในระยะยาว (Hussein & Song, 2024; Madhala & Helander, 2024; Malhotra et al., 2024; Moderno et al., 2024) ดังนั้น องค์กรที่มีความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวจึงสามารถปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดและภาวะเปราะบางได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถพัฒนานวัตกรรมและแนวทางปฏิบัติใหม่ๆ ที่ส่งเสริมความยั่งยืนได้อย่างต่อเนื่องในอนาคต โดยงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ทฤษฎีมุมมองตามฐานทรัพยากรในการช่วยอธิบายถึงความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้วยการบูรณาการทรัพยากรของบริษัทในการปรับรูปแบบการดำเนินการของบริษัท ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

การบูรณาการความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียว

การบูรณาการความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียว คือ การรวมเอาความรู้ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์อย่างยั่งยืนเข้าไว้ด้วยกัน ทั้งในส่วนของความรู้เกี่ยวกับกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม รวมถึงเทคนิคการจัดการโลจิสติกส์ที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการใช้เทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Hussein & Song, 2024; Madhala & Helander, 2024; Malhotra et al., 2024) การบูรณาการนี้ช่วยให้ได้ความรู้เฉพาะด้านนี้เป็นทรัพยากรที่มีค่า หายาก และไม่สามารถเลียนแบบได้ (Madhala & Helander, 2024; Wang et al., 2024) สร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับองค์กรได้ในระยะยาว และสามารถวางแผนและดำเนินการโลจิสติกส์สีเขียวได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Hussein & Song, 2024; Madhala & Helander, 2024; Malhotra et al., 2024; Moderno et al., 2024) ดังนั้น การบูรณาการ

ความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียวจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจที่ครอบคลุม เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันให้กับองค์กรในระยะยาว

การพัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาดสีเขียว

การพัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาดสีเขียว คือ การสร้างและดำเนินการแผนการตลาดที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนการปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างภาพลักษณ์ขององค์กรให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณสมบัติที่ยั่งยืนและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Chedrawi & Atallah, 2022; Kruesi & Bazelmans, 2023; Wang et al., 2024) นอกจากนี้ การตลาดสีเขียวยังมุ่งเน้นการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่ลูกค้าเกี่ยวกับประโยชน์ของโลจิสติกส์สีเขียว การนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับความพยายามขององค์กรในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมให้ลูกค้ามีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมผ่านการสนับสนุนผลิตภัณฑ์และบริการขององค์กร ซึ่งจะสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Estensoro et al., 2022; Malhotra et al., 2024) เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร เพิ่มความพึงพอใจและความจงรักภักดีของลูกค้า และการสนับสนุนการปฏิบัติที่ยั่งยืนต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งทั้งหมดนี้ช่วยให้องค์กรสามารถเติบโตและประสบความสำเร็จในระยะยาวได้อย่างยั่งยืน

การสร้างเครือข่ายโลจิสติกส์สีเขียว

การสร้างเครือข่ายโลจิสติกส์สีเขียว คือ ความพยายามขององค์กรในการสร้างความร่วมมือกัน เพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนกระบวนการโลจิสติกส์สีเขียว โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมระหว่างองค์กร และสร้างพันธมิตรทางธุรกิจที่มุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งแต่ละองค์กรอาจมีทรัพยากรและความสามารถที่แตกต่างกัน (Fakhreddin & Foroudi, 2022; Madhala & Helander, 2024) การรวมพลังกันทำให้องค์กรสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ (Liu et al., 2022; Huang et al., 2023; Razzaque et al., 2024) เพื่อช่วยให้การดำเนินการด้านโลจิสติกส์เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร เกิดความเชื่อมั่นและการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้เสียเพิ่มมากยิ่งขึ้น การพัฒนาพันธมิตรที่ยั่งยืนยังช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและสร้างความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจและสังคม

การรักษาวินัยในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

การรักษาวินัยในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว คือ การปฏิบัติตามแนวทางและนโยบายที่วางไว้เพื่อให้การดำเนินงานด้านโลจิสติกส์มีความยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง การรักษาวินัยนี้รวมถึงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เป็นรักษาคุณค่าของทรัพยากรในองค์กรที่เกิดขึ้นใหม่ เพื่อการดำเนินการที่ยั่งยืน (Liu et al., 2022; Huang et al., 2023; Razzaque et al., 2024) ดังนั้น การรักษาวินัยในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว จึงเป็นอีกหนึ่งกระบวนการที่สำคัญ เนื่องจากการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง แสดงถึงความสามารถในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถปรับตัวได้ตามสถานการณ์ ซึ่งจะช่วยให้องค์กรสามารถรักษาความยั่งยืนและสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในระยะยาว นอกจากนี้ ยังช่วยสร้างความมั่นใจในความสามารถขององค์กรในการจัดการทรัพยากรและปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

ปัจจัยเชิงสาเหตุของความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

ความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวอาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย ทั้งนี้จากการศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว ทำให้ทราบว่าปัจจัยเชิงสาเหตุของความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว ประกอบด้วย การตอบสนองต่อกฎระเบียบสีเขียว การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสีเขียว และการติดตามแนวโน้มสีเขียว โดยมีรายละเอียดดังนี้

การตอบสนองต่อภาวะเบียบสี่เขียว

การตอบสนองต่อภาวะเบียบสี่เขียว คือ การตอบสนองต่อภาวะเบียบต่างๆ ที่ออกมาเพื่อป้องกันปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลกระทบมาจากการดำเนินธุรกิจ (Maji et al., 2023) ส่งต่อมายังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกของบริษัท ในการกดดันให้บริษัทริเริ่มดำเนินการปรับปรุงกระบวนการต่างๆ ในการดำเนินงานเพื่อให้บริษัทเกิดความชอบธรรมในการดำเนินงาน (Struckell et al., 2022; Yin et al., 2024) ซึ่งบริษัทจะตอบสนองต่อแรงกดดันดังกล่าวโดยการนำนวัตกรรมสีเขียว มาใช้ในการดำเนินงานขององค์กร (Huang & Huang, 2024) ในการปรับปรุงรูปแบบการดำเนินงานของบริษัทให้สอดคล้องกับภาวะเบียบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น สร้างความชอบธรรมให้แก่บริษัทของตนในการดำเนินกิจการจากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการตอบสนองต่อภาวะเบียบสี่เขียว มีผลกระทบต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวทั้ง 4 ด้าน นำไปสู่การกำหนดข้อเสนอในการวิจัย (Proposition) ดังนี้

Proposition 1a: การตอบสนองต่อภาวะเบียบสี่เขียวมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้านการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียว

Proposition 1b: การตอบสนองต่อภาวะเบียบสี่เขียวมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้านการพัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาดสีเขียว

Proposition 1c: การตอบสนองต่อภาวะเบียบสี่เขียวมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้านการสร้างเครือข่ายโลจิสติกส์สีเขียว

Proposition 1d: การตอบสนองต่อภาวะเบียบสี่เขียวมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้านการรักษาวินัยในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสี่เขียว

การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสี่เขียว คือ สิ่งที่บริษัทกระทำขึ้นเพื่อตอบสนองต่อบรรทัดฐานทางสังคมเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เกณฑ์การปล่อยคาร์บอน หรือการควบคุมปริมาณก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการโลจิสติกส์ (Jazairy & von Haartman, 2020; Aloui et al., 2022) ซึ่งบริษัทมักนำแนวคิดนวัตกรรมสีเขียวมาใช้ ในการพัฒนากระบวนการดำเนินงานให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมลดน้อยลง (Huang & Huang, 2024) และทำให้การดำเนินการของบริษัทเกิดความชอบธรรม เป็นที่ยอมรับในสังคม และสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างยั่งยืน (Struckell et al., 2022; Yin et al., 2024) จากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการปรับตัวเพื่อรับมือกับข้อตกลงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวทั้ง 4 ด้าน นำไปสู่การกำหนดข้อเสนอในการวิจัย (Proposition) ดังนี้

Proposition 2a: การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสี่เขียวมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้านการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียว

Proposition 2b: การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสี่เขียวมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้านการพัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาดสีเขียว

Proposition 2c: การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสี่เขียวมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้านการสร้างเครือข่ายโลจิสติกส์สีเขียว

Proposition 2d: การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสี่เขียวมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้านการรักษาวินัยในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

การติดตามแนวโน้มสีเขียว

การติดตามแนวโน้มสีเขียว คือ การตอบสนองของบริษัทต่อการดำเนินการของคู่แข่งในท้องตลาด เป็นการเลียนแบบกระบวนการทำงานของการดำเนินธุรกิจที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อมของคู่แข่งในตลาด (Saeudy & Hussainey, 2024; Yin et al., 2024) รวมไปถึงเลียนแบบแนวทางการปฏิบัติงานด้านโลจิสติกส์ของคู่แข่งในรูปแบบโลจิสติกส์สีเขียว โดยนำแนวคิดนวัตกรรมสีเขียวมาปรับใช้ในการดำเนินงาน (Huang & Huang, 2024) เพื่อพัฒนารูปแบบการทำงานของตนให้ก้าวทันคู่แข่ง สามารถแข่งกันกับคู่แข่งในตลาดได้ รวมไปถึงสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้อย่างยั่งยืน จากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการติดตามแนวโน้มสีเขียวมีผลกระทบต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว ทั้ง 4 ด้าน นำไปสู่การกำหนดข้อเสนอในการวิจัย (Proposition) ดังนี้

Proposition 3a: การติดตามแนวโน้มสีเขียวมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้านการบูรณาการความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียว

Proposition 3b: การติดตามแนวโน้มสีเขียวมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้านการพัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาดสีเขียว

Proposition 3c: การติดตามแนวโน้มสีเขียวมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้านการสร้างเครือข่ายโลจิสติกส์สีเขียว

Proposition 3d: การติดตามแนวโน้มสีเขียวมีผลต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวด้านการรักษาวินัยในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

ผลลัพธ์ของความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

ความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อองค์กรหลายประการ ทั้งนี้จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับผลลัพธ์ของความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว สามารถสังเคราะห์ได้ดังนี้

ประสิทธิภาพด้านสังคม

ประสิทธิภาพด้านสังคม คือ ผลลัพธ์อันเนื่องมาจากการนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนากระบวนการของธุรกิจ (Azmat et al., 2023) โดยเฉพาะการนำแนวคิดโลจิสติกส์สีเขียวมาใช้ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสังคม เช่น การปรับปรุงสุขภาพของประชาชน การเพิ่มความมั่นคงทางอาหาร และการลดปัญหาความหิวโหย ผลที่ตามมาคือความยั่งยืนทางสังคมและการพัฒนาชุมชน (Giuliodori et al., 2023; Nahar, 2024) จากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้น จึงสามารถสรุปได้ว่าความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวทั้ง 4 ด้าน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพด้านสังคม นำไปสู่การกำหนดข้อเสนอในการวิจัย (Proposition) ดังนี้

Proposition 4a: การบูรณาการความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียวมีผลต่อประสิทธิภาพด้านสังคม

Proposition 4b: การพัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาดสีเขียวมีผลต่อประสิทธิภาพด้านสังคม

Proposition 4c: การสร้างเครือข่ายโลจิสติกส์สีเขียวมีผลต่อประสิทธิภาพด้านสังคม

Proposition 4d: การรักษาวินัยในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวมีผลต่อประสิทธิภาพด้านสังคม

ประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจ

ประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจ คือ ความสามารถในการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม โดยใช้วิธีการที่ยั่งยืน เช่น การใช้พลังงานทางเลือก การลงทุนในเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อ

สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาโครงสร้างการขนส่งที่ยั่งยืน (De Souza et al., 2022; Azmat et al., 2023; Kanyepe et al., 2023) ช่วยสร้างงานใหม่ๆ และนวัตกรรมทางอุตสาหกรรม (Giuliodori et al., 2023; Nahar, 2024) จากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวทั้ง 4 ด้าน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจ นำไปสู่การกำหนดข้อเสนอในการวิจัย (Proposition) ดังนี้

Proposition 5a: การบูรณาการความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียวมีผลต่อประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจ

Proposition 5b: การพัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาดสีเขียวมีผลต่อประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจ

Proposition 5c: การสร้างเครือข่ายโลจิสติกส์สีเขียวมีผลต่อประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจ

Proposition 5d: การรักษาวินัยในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวมีผลต่อประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจ

ประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม

ประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม คือ สภาพของสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีสภาพภูมิอากาศที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์ อัตราการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม สัตว์น้ำสามารถเจริญพันธุ์ได้ (Giuliodori et al., 2023; Nahar, 2024) ซึ่งเป็นผลมาจากการนำนวัตกรรมมาปรับใช้ในการดำเนินการทางธุรกิจ เพื่อการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม (Azmat et al., 2023) โดยการนำแนวคิดนวัตกรรมสีเขียวเกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียวมาใช้ในการดำเนินการทางธุรกิจ จากการดำเนินการดังกล่าว ส่งผลให้ปริมาณก๊าซเรือนกระจกลดน้อยลง ปริมาณขยะที่ได้จากการดำเนินธุรกิจลดน้อยลง (Atmayudha et al., 2021; Dong et al., 2023) จากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวทั้ง 4 ด้าน มีผลต่อผลกระทบต่อประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม นำไปสู่การกำหนดข้อเสนอในการวิจัย (Proposition) ดังนี้

Proposition 6a: การบูรณาการความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียวมีผลต่อประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม

Proposition 6b: การพัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาดสีเขียวมีผลต่อประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม

Proposition 6c: การสร้างเครือข่ายโลจิสติกส์สีเขียวมีผลต่อประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม

Proposition 6d: การรักษาวินัยในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวมีผลต่อประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม

อิทธิพลของตัวแปรแทรก

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีปัจจัย ที่มีบทบาทในการเป็นตัวแปรแทรก ซึ่งมีอิทธิพลในความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กร โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความสามารถในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กร

ความสามารถในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กร คือ ความสามารถขององค์กรในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสูงสุด (Liu et al., 2022; Huang et al., 2023; Kero & Bogale, 2023; Kruesi & Bazelmans, 2023; Moderno et al., 2024; Razzaque et al., 2024) ทรัพยากรที่ว่ามีสามารถแบ่งได้เป็นทรัพยากรที่มีตัวตนและทรัพยากรที่ไม่มีตัวตน (Fakhreddin & Foroudi, 2022; Liu et al., 2022; Hussein & Song, 2024; Madhala & Helander, 2024; Malhotra et al., 2024) ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ไม่เพียงแต่ต้องมีคุณภาพดี แต่ยังต้องมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มคุณค่าและสร้างผลตอบแทนที่สูงกว่าให้กับองค์กร ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Chedrawi & Atallah, 2022; Estensoro et al., 2022; Fakhreddin & Foroudi, 2022; Kero & Bogale, 2023; Ren et al., 2023; Hussein & Song, 2024; Madhala & Helander, 2024;

Malhotra et al., 2024; Modemo et al., 2024) จากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าองค์กรที่มีความสามารถในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ จะมีระดับความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองต่อกฎระเบียบสีเขียว การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสีเขียว และการติดตามแนวโน้มสีเขียว ต่อความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวทั้ง 4 ด้าน ในระดับที่ต่ำกว่าองค์กรที่มีความสามารถในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กรน้อยกว่านำไปสู่การกำหนดข้อเสนอในการวิจัย (Proposition) ดังนี้

Proposition 7a: ความสามารถในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กรส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองต่อกฎระเบียบสีเขียวกับความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

Proposition 7b: ความสามารถในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กรส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างการปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสีเขียวกับความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

Proposition 7c: ความสามารถในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กรส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างการติดตามแนวโน้มสีเขียวกับความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานที่ใช้ประกอบในการวิจัย ตลอดจนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวที่กล่าวมาทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework) ได้ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว

ที่มา: จากการทบทวนวรรณกรรม และสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

สรุป

ความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียวเป็นการดำเนินการที่สำคัญ อันจะช่วยส่งเสริมให้องค์กรสามารถประสบความสำเร็จในการดำเนินการภายในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน และช่วยให้องค์กรสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว ประกอบด้วย การบูรณาการความรู้เกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียว การพัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาดสีเขียว การสร้างเครือข่ายโลจิสติกส์สีเขียว และการรักษาวินัยในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว โดยมีปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสามารถในการ

ปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว ได้แก่ การตอบสนองต่อกฎระเบียบสีเขียว การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสีเขียว และการติดตามแนวโน้มสีเขียว โดยมีความสามารถในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กร เป็นตัวแปรแทรกที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ และผลลัพธ์ที่เกิดจากความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว ได้แก่ ประสิทธิภาพด้านสังคม ประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจ และประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. **ประโยชน์เชิงทฤษฎี (Theoretical contributions)** ผลของการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้แบบจำลองความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว ซึ่งเกิดจากการบูรณาการความรู้ในเชิงทฤษฎี ได้แก่ 1) ทฤษฎีสถาบัน (Institutional theory) ซึ่งเป็นตัวแบบครอบคลุมการปรับตัวขององค์กรเพื่อตอบสนองต่อแรงกดดันชนิดต่างๆ ส่งผลให้องค์กรริเริ่มนำนวัตกรรมเกี่ยวกับโลจิสติกส์มาใช้ในการดำเนินงานภายในธุรกิจ อันประกอบด้วย การตอบสนองต่อกฎระเบียบสีเขียว การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสีเขียว และการติดตามแนวโน้มสีเขียว 2) แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable development) ซึ่งเป็นแนวคิดที่อธิบายเกี่ยวกับผลของการนำนวัตกรรมชนิดต่างๆ มาปรับใช้ในธุรกิจ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในปัจจุบัน ต่อเนื่องไปในระยะยาว อันประกอบด้วย ประสิทธิภาพด้านสังคม ประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจ และประสิทธิภาพด้านสิ่งแวดล้อม และ 3) ทฤษฎีมุมมองตามฐานทรัพยากร (Resource-based view) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงความสามารถในการใช้ทรัพยากรภายในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เกิดการปรับตัวขององค์กรในด้านต่างๆ มีประสิทธิภาพเพิ่มสูงมากยิ่งขึ้น โดยผลลัพธ์จากการสังเคราะห์ตัวแปรในบริบทเหล่านี้ สามารถนำไปต่อยอดเป็นกรอบงานวิจัยเริ่มต้น เพื่อขยายขอบเขตของการศึกษาด้านดำเนินการขององค์กรในการนำแนวคิดโลจิสติกส์สีเขียวมาใช้ในธุรกิจในอนาคตได้

2. **ประโยชน์เชิงการจัดการ (Managerial contributions)** ผลของการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว ตั้งแต่ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้องค์กรหันมาปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว อันประกอบด้วย การตอบสนองต่อกฎระเบียบสีเขียว การปรับตัวให้สอดคล้องกับจริยธรรมสีเขียว และการติดตามแนวโน้มสีเขียว ซึ่งทำให้องค์กรสามารถเตรียมความพร้อมสำหรับการรับมือ ทั้งในด้านการวางกลยุทธ์และการเตรียมทรัพยากรขององค์กรให้มีความพร้อมต่อการปรับตัว รวมไปถึงสามารถนำนวัตกรรมที่เกี่ยวกับโลจิสติกส์สีเขียวมาปรับใช้ในการดำเนินงานธุรกิจ โดยพิจารณาถึงความสามารถในการจัดการทรัพยากรภายในองค์กร อันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนสูงสุด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยเชิงประจักษ์ในอนาคต

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งนำเสนอกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นในอนาคตควรนำกรอบแนวคิดดังกล่าว ไปทำการศึกษาเชิงประจักษ์เพื่อขยายผลการศึกษา โดยเก็บตัวอย่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีการใช้โลจิสติกส์ในการดำเนินงานและเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยตรง เช่น อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหารทะเลหรือธุรกิจส่งออกสินค้าประมงข้ามชาติ เพื่อให้ผลลัพธ์ที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการริเริ่มใช้แนวคิดโลจิสติกส์สีเขียวในการดำเนินงานเพื่อสิ่งแวดล้อม ในการศึกษาควรใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพแล้วจึงทำการวิเคราะห์ต่อด้วยการวิจัยเชิงปริมาณในลักษณะวิธีการแบบเชิงสำรวจเป็นลำดับ (Exploratory sequential design) ในการวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับบริบทของธุรกิจนั้นๆ แล้วนำผลลัพธ์ที่ได้มาทำการวิจัยต่อในเชิงปริมาณ โดยศึกษาถึงปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของความสามารถในการปฏิบัติด้านโลจิสติกส์สีเขียว ด้วยการวิเคราะห์

สมการเชิงโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ที่ศึกษา หลังจากนั้นจึงนำผลการศึกษาที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการของบริษัทต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- Abobakr, M. A., Abdel-Kader, M., & Elbayoumi, A. F. (2023). Integrating S-ERP systems and lean manufacturing practices to improve sustainability performance: an institutional theory perspective. *Journal of Accounting in Emerging Economies*. 13(5): 870-897.
- Afeef, M., Kalyebara, B., Abuollem, N., Yousef, A., & Alafeef, M. (2024). Green finance and its impact on achieving sustainable development. *Uncertain Supply Chain Management*. 12(3): 1525-1536.
- Ahmed, A., & Anifowose, M. (2024). Corruption, corporate governance, and sustainable development goals in Africa. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*. 24(1): 119-138.
- Aksom, H. (2023). Entropy and institutional theory. *International Journal of Organizational Analysis*. 31(7): 3070-3093.
- Aloui, A., Hamani, N., Derrouiche, R., & Delahoche, L. (2022). Assessing the benefits of horizontal collaboration using an integrated planning model for two-echelon energy efficiency-oriented logistics networks design. *International journal of systems science: operations & logistics*. 9(3): 302-323.
- Aschauer, E., & Quick, R. (2024). Implementing shared service centres in Big 4 audit firms: an exploratory study guided by institutional theory. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. 37(9): 1-28.
- Atmayudha, A., Syauqi, A., & Purwanto, W. W. (2021). Green logistics of crude oil transportation: A multi-objective optimization approach. *Cleaner Logistics and Supply Chain*. 1: 100002.
- Azmat, F., Lim, W. M., Moyeen, A., Voola, R., & Gupta, G. (2023). Convergence of business, innovation, and sustainability at the tipping point of the sustainable development goals. *Journal of Business Research*. 167: 114170.
- Barros, R. S., & Ferreira, A. M. D. S. D. C. (2023). Management control systems and innovation: a case study grounded in institutional theory. *Journal of Management Control*. 34(1): 109-133.
- Chapungu, L., & Nhamo, G. (2024). Status quo of sustainable development goals localisation in Zimbabwean universities: Students perspectives and reflections. *Sustainable Futures*. 7: 100147.
- Chedrawi, C., & Atallah, Y. (2022). Artificial intelligence in the defense sector: an RBV and isomorphism perspectives to the case of the Lebanese Armed Forces. *Journal of Asia Business Studies*. 16(2): 279-293.
- De Souza, E. D., Kerber, J. C., Bouzon, M., & Rodriguez, C. M. T. (2022). Performance evaluation of green logistics: Paving the way towards circular economy. *Cleaner Logistics and Supply Chain*. 3: 100019.
- Do, Q., Mishra, N., Colicchia, C., Creazza, A., & Ramudhin, A. (2022). An extended institutional theory perspective on the adoption of circular economy practices: Insights from the seafood industry. *International journal of production economics*. 247: 108400.
- Dong, C., Huang, Q., Pan, Y., Ng, C. T., & Liu, R. (2023). Logistics outsourcing: Effects of greenwashing and blockchain technology. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*. 170: 103015.

- Dradra, Z. (2024). Do energy transition and environmental taxation contribute to sustainable development? Evidence from OECD countries. *Arab Gulf Journal of Scientific Research*.
- Estensoro, M., Larrea, M., Müller, J. M., & Sisti, E. (2022). A resource-based view on SMEs regarding the transition to more sophisticated stages of Industry 4.0. *European Management Journal*. 40(5): 778-792.
- Fakhreddin, F., & Foroudi, P. (2022). The impact of market orientation on new product performance through product launch quality: A resource-based view. *Cogent Business & Management*. 9(1): 2108220.
- Farrukh, A., & Sajjad, A. (2024). An exploratory study of barriers to sustainable development: evidence from the New Zealand flexible packaging industry. *Corporate Governance: The International Journal of Business in Society*.
- Fauzi, A. A., & Sheng, M. L. (2022). The digitalization of micro, small, and medium-sized enterprises (MSMEs): An institutional theory perspective. *Journal of Small Business Management*. 60(6): 1288-1313.
- Forster, R., Lyons, A., Caldwell, N., Davies, J., & Sharifi, H. (2024). A lifecycle analysis of complex public procurement: an agency-institutional theory perspective. *International Journal of Operations & Production Management*.
- Galeazzo, A., Miandar, T., & Carraro, M. (2024). SDGs in corporate responsibility reporting: a longitudinal investigation of institutional determinants and financial performance. *Journal of Management and Governance*. 28(1): 113-136.
- Giuliodori, A., Berrone, P., & Ricart, J. E. (2023). Where smart meets sustainability: The role of Smart Governance in achieving the Sustainable Development Goals in cities. *BRQ Business Research Quarterly*. 26(1): 27-44.
- Huang, K., Wang, K., Lee, P. K., & Yeung, A. C. (2023). The impact of industry 4.0 on supply chain capability and supply chain resilience: A dynamic resource-based view. *International Journal of Production Economics*. 262: 108913.
- Huang, Y. C., & Huang, C. H. (2024). Exploring institutional pressure, the top management team's response, green innovation adoption, and firm performance: evidence from Taiwan's electrical and electronics industry. *European Journal of Innovation Management*. 27(3): 800-824.
- Hussein, K., & Song, D. W. (2024). Port supply chain integration and sustainability: a resource-based view. *The International Journal of Logistics Management*. 35(2): 504-530.
- Islam, M. S., Moeinzadeh, S., Tseng, M. L., & Tan, K. (2021). A literature review on environmental concerns in logistics: trends and future challenges. *International Journal of Logistics Research and Applications*. 24(2): 126-151.
- Jazairy, A., & von Haartman, R. (2020). Analysing the institutional pressures on shippers and logistics service providers to implement green supply chain management practices. *International Journal of Logistics Research and Applications*. 23(1): 44-84.
- Kamboj, S., & Rana, S. (2023). Big data-driven supply chain and performance: a resource-based view. *The TQM Journal*. 35(1): 5-23.

- Kanyepe, J., Alfaneta, M., & Zizhou, B. (2023). Green logistics adoption and operational performance within the road freight sector: The moderating role of management commitment. *Logistics Research*. 16(1).
- Kapoor, V. (2024). Promoting sustainable development in festivals through ritual revisions. *Journal of Sustainable Tourism*. 1-17.
- Kero, C. A., & Bogale, A. T. (2023). A Systematic Review of Resource-Based View and Dynamic Capabilities of Firms and Future Research Avenues. *International Journal of Sustainable Development & Planning*. 18(10).
- Khassawneh, O., & Elrehail, H. (2022). The effect of participative leadership style on employees' performance: the contingent role of institutional theory. *Administrative Sciences*. 12(4): 195.
- Kruesi, M. A., & Bazelmans, L. (2023). Resources, capabilities and competencies: a review of empirical hospitality and tourism research founded on the resource-based view of the firm. *Journal of Hospitality and Tourism Insights*. 6(2): 549-574.
- Kshetri, N. (2024). The academic industry's response to generative artificial intelligence: An institutional analysis of large language models. *Telecommunications Policy*. 102760.
- Küçük, M., Bühs, C., Weber, M. O., & Muschkiet, M. (2021). A comparative analysis of green logistic activities in German and Turkish textile enterprises. *Industria Textila*. 72(1): 11-18.
- Kushins, E. R., & Quispe-Agnoli, M. (2023). Institutional theory and institutional racism: barriers to business success faced by POC entrepreneurs and the family firm advantage. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*. 29(9/10): 2157-2174.
- Liu, F., Lai, K. H., & He, C. (2022). Open innovation and market value: An extended resource-based view. *IEEE Transactions on Engineering Management*.
- Luhtala, M., Welinder, O., & Vikstedt, E. (2024). Glocalizing sustainability: how accounting begins for sustainable development goals in city administration. *Journal of Public Budgeting, Accounting & Financial Management*.
- Madhala, P., Li, H., & Helander, N. (2024). Developing data analytics capabilities: integrating the information systems success model and the resource-based view. *Industrial Management & Data Systems*.
- Maji, I. K., Saudi, N. S. M., & Yusuf, M. (2023). An assessment of green logistics and environmental sustainability: Evidence from Bauchi. *Cleaner Logistics and Supply Chain*. 6: 100097.
- Malhotra, G., Dandotiya, G., Shaiwalini, S., Khan, A., & Homechaudhuri, S. (2024). Benchmarking for organisational competitiveness: a resource-based view perspective. *Benchmarking: An International Journal*.
- Manzoor, U., Baig, S. A., Hashim, M., Sami, A., Rehman, H. U., & Sajjad, I. (2022). The effect of supply chain agility and lean practices on operational performance: a resource-based view and dynamic capabilities perspective. *The TQM Journal*. 34(5): 1273-1297.
- Mbaidin, H. O., Alsmairat, M. A., & Al-Adaileh, R. (2023). Blockchain adoption for sustainable development in developing countries: Challenges and opportunities in the banking sector. *International Journal of Information Management Data Insights*. 3(2): 100199.

- Moderno, O. B. D. S., Braz, A. C., & Nascimento, P. T. D. S. (2024). Robotic process automation and artificial intelligence capabilities driving digital strategy: a resource-based view. *Business Process Management Journal*. 30(1): 105-134.
- Nahar, S. (2024). Modeling the effects of artificial intelligence (AI)-based innovation on sustainable development goals (SDGs): Applying a system dynamics perspective in a cross-country setting. *Technological Forecasting and Social Change*. 201: 123203.
- Navavongsathian, A., Vuthipadadorn, D., Farangthong, S., Janthongpan, S., & Juntasart, R. (2020). Study of Green Logistics Managing Potential and the Preparedness of Auto Parts Industries in Thailand. *TEM Journal*. 9(4).
- Opazo-Basáez, M., Bustinza, O. F., & Molina, L. M. (2024). The effect of industrial solution services (ISS) on innovation performance: The moderating role of sustainable development goals (SDGs). *Journal of Cleaner Production*. 455: 142265.
- Razzaque, A., Lee, I., & Mangalaraj, G. (2024). The effect of entrepreneurial leadership traits on corporate sustainable development and firm performance: a resource-based view. *European Business Review*. 36(2): 177-200.
- Ren, Y., Wu, K. J., Lim, M. K., & Tseng, M. L. (2023). Technology transfer adoption to achieve a circular economy model under resource-based view: A high-tech firm. *International Journal of Production Economics*. 264: 108983.
- Saeudy, M., & Hussainey, K. (2024). An institutional perspective on the shifts in banking and capitalist ideology: sustainability, social and environmental insights. *International Journal of Bank Marketing*, (ahead-of-print).
- Stawicka, E. (2023). The Impact of Innovation on the Sustainable Development of Enterprises. *Folia Oeconomica Stetinensia*. 23(2): 370-386.
- Struckell, E., Ojha, D., Patel, P. C., & Dhir, A. (2022). Strategic choice in times of stagnant growth and uncertainty: An institutional theory and organizational change perspective. *Technological Forecasting and Social Change*. 182: 121839.
- Wang, K., Criado, J. R., & van Hemmen, S. F. (2024). Addressing the Resource-Based View: Determinants That Drive Chinese Universities to Offer MOOCs. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*. 25(1): 45-65.
- Xing, Z., Fang, D., Wang, J., & Zhang, L. (2024). How does institutional theory illuminate the influence of the digital economy on R&D networks?. *European Journal of Innovation Management*.
- Yin, S., Jiang, M., Chen, L., & Jia, F. (2024). Digital transformation and the circular economy: an institutional theory perspective. *Industrial Management & Data Systems*. 124(4): 1627-1655.